

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še o slovenskem uradovanju.

Iz postojnskega okraja 5. jan. [Izv. dop.]

„Prav lahko razumem sodnika, ki se brani slovenski uradovati. On ne zna, če bi tudi moralno smel in hotel. Saj se nij jezika pisati učil in misliti o njem še menj. Uradovanje gre hitreje od rok, če se v vajejem, v šoli naučenem nemškem jeziku uraduje.“

Te besede g. S—ca (gl. „Slov. Naroda“ št. 1. „Beda ali reva Slovenstva in njegova boljša bodočnost.“ V.) bi utegnili naši narodni nasprotniki po svoje razumeti, in po svoje v našo kvar obratovati, — saj smo že stokrat čuli iz sovražnikovih ust: „Vaš jezik nij olikan, nij razvit, nij za javne posle in urade“; in če smo opozorili nemškutarske modrijane, da je njihova sodba o slovenskem jeziku neresnična, ker prezirajo nagli njegov razvoj in velikanski napredek v kratkej dobi, in nečejo pomisliti, da bi se še hitreje razvijal, ko bi nam se le malo pod pazduho seči hotelo, odgovarjali so nam: „Vi ste se izmislili nov jezik, ljudstvo ga ne razume, uradnikov nij, da bi ga znali pisati.“ Zato navedenega razloga neslovenskega uradovanja ne čujemo radi od narodnjaka. Ako so uradniki, ki ne znajo slovenski uradovati, kdo je temu kriv? Mi gotovo ne. Mi smo si pošteno prizadevali in veliko žrtvovali, da bi izvršitev jezikovne ravnopravnosti olajšali, kaj pa se je storilo? Dvanajsto leto uže teče, odkar imamo glasoviti 19. paragraf osnovnega državnega zakona, ali kake naredbe so bile izdane, da bi ta paragraf tudi za Slovence resnica postal? Kaj smo doživeli v tem času v tem oziru? Konfiskoval bi se ta časnik, ko bi to razpravljaj in kaj več o navedenem paragrafu osvetljeval. Najnovejša konfiskacija „Slovenskega Naroda“ nam je zopet dokaz, kako nam je slobodno pisati. In ker je nevarno o tem dalje govoriti, zato na kratko: Ako uradniki res ne znajo slovensčine, naša krivda nij, in zavoljo tega pravice ne izgubimo slovensko uradovanje zahtevati. Slovenski kmet plačuje denarni in krvni davek, ali tu nij vprašanja, če Slovenec plača lahko ali ne lahko, tu se glasi le neizprosljivi „moraš“, — država potrebuje tudi slovenskih goldinarjev in slovenskih smov, ne samo nemških in laških. Zato imajo Slovenci pravico zahtevati, da se jim pišejo slovenska uradna pisma, naj zdanji uradniki znajo slovenski ali ne; Slovenci izpolnjujejo svoje državljanske dolžnosti, oni smejo terjati tudi postavne svoje pravice.

Je-li pa trditev, da uradniki ne znajo slovensčine, resnična? Ne popolnem. Ako bi vlada, kakor je uže jedenkrat (pred kacimi desetimi leti), ne vem iz katerega namena, storila, povprašala, znajo li njeni uradniki slovenski ali ne, le malo bi se jih našlo, kateri

bi rekli, da slovenskega jezika nij so zmožni, in vlada bi jim lahko rekla: „Ako znate slovensko, uradujta slovensko.“

In tudi brez tega dobro vemo, da v naših uradih sedi uže mnogo uradnikov, kateri so kot gimnazijalci z veseljem se slovensčine učili, in kateri so kot vseučiliščniki navdušeno obetali in prisegali, da bodo vedno in povsod v korist svojega naroda delali. Ti bi lahko slovensko uradovali, — le nekoliko nekdanje navdušenosti za svoj rod, nekoliko poguma in volje bi jim treba.

To vsak razume, da posebno izurjen noben uradnik v slovenskem uradovanju nij, ker se je nemški učil in ker vaje nema, — ali začeti je vendar enkrat treba. Ako hočemo na slovensko univerzo čakati, znamo čakati še dolgo, in kdaj bomo vdobili izurjene slovenske uradnike, ako ti vendar enkrat ne začno slovenski pisati! Vsaj smo Slovenci pohlevne, krotke duše in z malim zadovoljui; vsaj ne zahtevamo, da naj bo precej jutri vse in povsod slovenski, tudi ne zahtevamo, da mora njih slovenski uradni slog tako čist biti, da mu ne bi mogel nikdo ničesa očitati, — da bo le razumno in da nem jezika nalašč ne pačijo, — le to zahtevamo: začnite!

Žalostno je, ako trd Slovenec slovenske črke ne vdobi iz urada; ako slučajno v tem uradu možje sedé, ki pravijo, da so Slovenci, ki bi se razžaljene čutili, ako bi jim kdo narodnjastvo odrekal. Ko bi človek vsaj včasih kaj slovenskega iz njihovih rok videl, ko bi ti „narodni“ uradniki vsaj navadna, vsakdanja lahka pisma in odloke pisali ali narekavali v slovenskem jeziku, veselilo bi nas videti njihovo dobro voljo. Ali nič slovenskega iz njih rok, — to je prežalostno.

Taki „narodni“ uradniki so sokrivi, da smo Slovenci glede jezikove ravnopravnosti dosti bolj na slabem, kakor Bolgari in Grki, ki so še — pod Turkom ostali. Se ve da smo tudi sami krivi, da se nam še tako godi: naveličali smo se zahtevati, kar nam po zakonu gre. Ne bodimo premehki, iščimo vselej in pri vsakej priliki, kar nam postava dovoljuje! Ako uradniki ne znajo našega pismenega jezika, učimo jih mi, dajajmo jim le slovenske uloge, terjajmo odločno, da naše besede, odgovore, ugovore itd. pošiljajo, kakor jim postava za tak slučaj velevala.

Rečeno je gori, da nikdar slovenskega uradnega pisanja ne vidimo. Resnici na ljubo je treba pristaviti, da to o našem okrajnem glavarstvu ne velja. Okrajno glavarstvo postojnsko uže več let občinam navadno slovenski dopisuje. Nemški dopisi so redki. Pisava nij vselej izgledna, ali naši županje so stokrat bolj zadovoljni, kakor z nemščino. Čujte, kako smo do te drobtine narodne ravnopravnosti prišli. Nemški dopisi okrajnega

glavarstva ležali so nerazumljeni in nerešeni pri županu. Okrajno glavarstvo je po dvakrat trikrat zahtevalo rešitve in pretilo s kaznijo. Županje so še le po tem zahtevali pojasnila nemškega dopisa. Najde se paragraf zoper nemarne župane, ki okrajnemu glavarstvu ali drugim c. kr. oblastim nečejo iti na roko, ali nij ga paragrafa, ki bi mogel župana, svetovalca ali kacega družega občinskega odbornika prisiliti, da mora nemški znati, ali da za uradne nemške dopise tolmača iskati, zato je okrajni glavar s časom sprevidel, da je lažje in praktičneje pisati en slovenski dopis z vspehom, kakor dva, tri nemške s kasnim vspehom ali celo brez vspeha.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. januarja.

Fcm. *Filipović* je denes na Dunaj prišel, in bode cesarju in „maršalskemu svetu“ strokovnjaško poročilo o okupaciji Bosne izročil, ter nauke razložil, kateri izvirajo iz škušnje, potlej pa svoje nasvete stavil odboru ordna Terezijskega, katerim oficirjem se ima ta visoki red podeliti, s kojim so združeni tudi znameniti ustanovni dohodki.

O cislejtanskej *ministerskej* krizi se poroča v raznih tudi oficijoznih novinah, da bode najbrž vendar le res še — Auersperg ostal tako dolgo, da bode ta državni zbor razpuščen, kar se bode pač uže letos zgodilo, ker njegov šestletni rok izteče.

Ko so nemški ustavoverci začeli koketirati s *Čehi* in jim ponujati spravo za to ceno, da se prevage Magjarstva v monarhiji in zlasti Andrassyja rešimo, vzkipela je bila Magjarom jeza, in srdito so preko Litave požugali, kako bodo oni vse svoje prepire pozabili in zopet složni proti vsakej slovenske konstelaciji, ki bi pretila „opravičenemu“ vpljivu magjarskega elementa. — Zdaj pa so se premislili in „P. L.“ uže Čehi svari, naj ne verjamejo ustavovercem mnogo, naj se rajši z Magjari pogodé, ker ti mislijo bolj pošteno ž njimi nego Nemci . . .

Poljski „Czas“ pravi: Čehi morejo z Nemci zvezati se, da Magjare poderó, ali v slovenskem vprašanju se ne morejo nikoli z Nemci zvezati, ne paktirati z njimi. Zveza torej ne more trajna biti. Kadar pridejo Čehi v državni zbor, bomo tudi mi Poljaki kaj vmes govorili.

Vnanje države.

Iz *Peterburga* poročajo, da je izredna konferenca odločne ukaze dala, kako kugo v Astrahanu omejiti. Pošta in trgovska voznja se ne vozi več po moskovskeji liniji, temuč po družih potih okolo.

V *Carigradu* govore, kakor „Pol. Corr.“ pripoveduje, o možnosti, po kateri bi turško vojsko močno znižali in tako kako svojim financam odpomogli.

Mej *Francosko* in mej *Tunison* v Afriki se je vnel hud prepir, ki bi utegnil do vojne stvari privedi, če bej tuniški ne bode razžaljenih Francozov za zamero prosil in svoje krive uradnike kaznoval, kakor Francozi terjajo. Stvar prepira je kratko ta: Nek Francoz;

po imenu Sancy, je z drugo francosko družbo v okolici Tunisa ustanovil konjerejnico in dobil za to od tuniške vlade koncesijo za dolgo let. Mej družbo se je začela pravda, v katero se je mešala tuniška vlada, in pri tem so njeni uradniki razžalili francoskega konzula in francosko zastavo. Zdaj terjajo Francija za-dostenja.

Najnovejši telegrami pravijo, da je 9. jan. iztekel obrok, ki ga je tuniška vlada imela. Situacija je resna. Francoski konzul je izročil svoje poslovanje španjskemu.

Iz *Pariza* se „Pol. Corr.“ piše: Francoska vlada smatra izid volitev v senat kot velik uspeh. Večina izvoljenih senatorjev spada mej zmerno levičnjake in levemu centru. Le nekateri novovoljencev so radikalci. Skoro vsi pak so privrženci ministerstva in volitve se morejo imenovati zaupnica dežele do vlade in zdanjega ministerstva. Položaj ministerstva je zdaj zdatno poboljšan. — Dufaure bode na svetoval predsedniku republike le nekatere obsojene komuniste pomilostiti, a ne vseh.

Iz *Rima* se telegrafuje 8. januarja: „Voce della Verità“ prinaša kot glas novost, da je dozdani ruski poslaniški tajnik v Londonu Butenjev namenjen, da pride kot oficijozni zastopnik Rusije pri papeži. — Ruski posebni pooblaščenec Urusov je imel pred svojim odhodom iz Rima razgovor s kardinalom Nino. — Jutri se pričakuje tukaj predsednik rumunske zbornice Rosetti, ki ima namen italijanskej vladi povedati, da je Rumunija uže vse uvete berlinskega dogovora izpolnila, da torej pričakuje izpoznanja svoje neodvisnosti. —

Na dalje se poroča: Od kar je Tajani kot minister pravosodja v vlado stopil, začela italijanska vlada nasproti cerkvi spravoljubneje postopati.

Angleški poslanec Forster je v Bradfordu pred svojimi volilci govoril in branil vnanjo politiko liberalne opozicije. Njegova stranka, dejal je, peča se rajša o zadevah Anglije nego ob onih Turčije. Nij resnica, da bi bil mir še le potlej ohranjen in gotov, kadar bosta Anglija in Rusija vojevali. Rusko držanje naj si bode včasih graje vredno ali ruski posest Carigrada ne preti in teresom Anglije, katerej nij treba vojevati za kake evropske interese. Vlada politika je osvojevalna politika, ki je nevarna za svetovni mir. On meni, da bodo njegovi volilci obsojevali imperijalizem zdanje vlade.

Iz *afganske* vojske se še zdaj nič dokončnega ne ve. Ko jedni angleški viri zopet v drugič pripovedujejo, da je emir prestopil mejo in ubegnul v rusko zemljo, ter da gre v Peterburg, kjer bode evropsko razsodbo terjal, poroča se pod 7. januarjem, da je dopisnik ameriškega „Newyork Herald“ govoril z ruskim slavnim generalom Kaufmanom, poveljnikom v srednji Aziji, kateri mu je rekel, da nema nobenih ukazov, kako naj ravna, ko bi emir mejo prestopil. Torej je do tačas še nij bil. — Dalje mu je rekel Kaufman, slavni ruski osvovjevalatelj srednje Azije, da doz dan je angleške zmage nemajo nobenega pomena, ker če je emirov sin Jakub-kan Angležem kaj obljubil, njegov oče nij dolžan teh obljub držati.

Dopisi.

Iz *Trsta* 5. januara [Izv. dop.] Naš lahonski magistrat je pred nekoliko dnevi izdal knjigo, v katerej je poročilo o številu tržiškega praribalstva, ki se je štelo l. 1875, meseca decembra. Izdelal je to knjigo Lah dr. J. Fabretti, in stala bode precej, ker so stroški samo za štenje narasli na 12.000 gld.

Knjiga ta primerja najprej število hiš, koliko jih je bilo l. 1869 in koliko 1875 ter pride do rezultata, da se je v teh letih 862 novih poslopij v Trstu zidalo. A ljudstvo se nij v tem razmerju namnožilo ker brojilo je v letu 1875 le 3000 duš več nego leta 1869. Knjiga dokazuje nadalje, da se je prebivalstvo

v slovenskej okolici namnožilo za 3.85 procentov, a v mestu samem se je zmanjšalo za 2.41 procentov. Torej okolični Slovenci se množe.

Narodnost razdeli ta knjiga po sledečih sicer popolnem neresničnih in na laško korist fingiranih številkah: Italijanov bi bilo po tej knjigi v Trstu 95.896, Slovencev le 24.605, Nemcev 4790. Dalje knjiga pravi, da dobiva italijanski jezik vedno več tal, ker leta 1868 so šteli Italijani le 90 tisoč glav. Slovensko govori se v okraji Sv. Vidu, dalje v „città vecchia, città nuova, barriera nuova in barriera vecchia“ le po malem, bolj razširjen je pa slovenski jezik v 6. 7. in 10. okraju a v okolici, ki ima dva okraja se samo slovenski, pravi knjiga.

Pisatelji ali skladatelji knjige so sami privrženci „Italija irredente“, zatoorej so vsacega Slovana, ki italijanski govoriti zna, zapisali za „Italijana.“ Od tod tako veliko število „Italijanov“ — katerih pa v istini nij. Zakaj pa vlada sama štenja v roke ne vzame?

Iz *Gorice* 6. jan. [Izv. dop.] V najmanjšem selu pridejo prijatelji in znanci skupaj, ter praznujejo Silvestrov večer, a goriški Slovenci uže par let sem presneto malo čislajo sleherni socialno življenje; in zato je pustoprazno bilo i zadnji dan pretečenega leta. Sploh je poštenega rodoljuba sram, če ga prijatelj obišče, pa da ne ve kam bi ga na večer vpeljal, ter mu pokazal ono toliko slavljeno probudo goriškega narodnega življenja; Pandurje bi morali imeti, da bi nas skupaj tirali, drugače ne pojde. —

Novo leto, nam nij nič kaj posebnega prineslo, pač pa je goriške italijančiče in lahonske prav močno prestrašila po „L'isonzo“ prinesena vest, da je magistratna „kasa“ prazna, in da niti toliko ne premore da bi mogla uradniško mesečno plačo poravnati. Jojmene! kako grdo voščilo!

Povedal sem Vam bil uže, da je „Isonzo“ organ našega, skozi in skozi lahonskega municipija, in ta se je predrznil razkriti krvaveče rane slabega laškega magistratovega gospodarstva.

Iz gotovega vira sem poizvedel, da je zadnji dopis iz Gorice, pisoc o znanem velikem laškem mučeniku, v „Slovenskem Narodu“, hudo dregol v gnezdo „italijanisimov“, kajti romal je preveden v italijansko, od glave do glave udov „Italie irredente“, ter razburil njihovo vročo kri, in sklep je bil: maščevati se nad malikom vseh goriških Italijanov in italijančičev. Mož znan po vsej okolici — tje doli po blaženi Italiji je kar čez noč postal čujte! „Factotum“. Zvezda, ki je pred par leti tako lepo svetila, ta zvezda je te dni vtonila in — z Bogom „speranza!“ Celo šior podestá se je vrnil iz Dunaja z praznim že pom, tako pravijo.

Vsak pa, ki razmere naših italijanisimov le količkaj pozna, poreče, da je prišel „Isonzo“, organ magistrata v druge roke — ali pa mu je bila namenjena pot ranjcega „Il Goriziano“.

Dr. Moná, vodja prejšnje kmetijske šole se je svojeji službi odpovedal, ter pojde zdaj, ko je pokazal, kako more pridni posestnik gospodariti, da pride — poprej na boben, tija od koder je prišel — v deželo „čentežmov“. Ta dogodjaj je zopet osupnil naše sovražnike (lahone), protivnike naše narodnosti, ter začeli so v „Isonzu“ vpiti, naj se zdaj — ker baje nečejo imeti poštenega avstrijskega

vodjo za italijanski oddelek, še slovenski uniči, ter naj deželna kmetijska šola propade. Celo klerikalni „L'eco“ vpije zdaj v „Isončev“ rog proti Slovincem, in vendar ta napram Slovincem umazani list — podpira skoro največ slovenska duhovščina. Vse to za našo preveliko poštenje. —

Tožili ste oni dan v „Slovenskem Nar.“ da ljubljanski nemčurski magistrat jako malo stori za odstranjenje snega. Pri nas v lepej (?) Gorici se nič boljšega ne godi. — Pa kaj, če je blagajnica „prazna“ —, in če ne bi od tam gori poslali dežja, ležal bi še dones sneg po mestnih ulicah, mesto tega pa imamo po Gorici tako blato, da niti vaša slovečič „blatna vas“ enacega ne pomni. Lepa hvala, bo rekel tujec, za tako „Nizzo!“ —

„Življenje naše je kratko“, in vendar se vdobijo sleherni dan ljudje, ki svojevoljno še to kratkost svojega življenja skrajšavajo. Minolo soboto se je namreč — obesil trgovski pomočnik neke tukajšnje manufakturne firme. Ljudje čenčajo, da je bil 18 letni fant prelahkomišljeno v dolg zabredel, in videč se za pustni čas brez „soldov“, šel s pasom okolo vratu tija, kjer nij treba kapitala.

Iz *št. Ruperta* 8. januarja. [Izv. dopis.] Kaj lepa slovesnost se je v naši št. ruperskej dolini na sv. treh kraljev dan vršila. Po inicijativi g. D. se je odbor konstituiral, kateri je tombolo z raznimi dobitki aranžiral. Čisti dobiček se je imel v prid ubozih šolarjev tukajšnje dvorazredne šole porabiti. — Ko je v ponedeljek peta ura odbila, so bile uže šolske sobe prav okusno z beršljanom okinčane. V njih se je tombola vršiti imela. Veselica se je s petiem pričela, in pod vodstvom tukajšnjega nadučitelja g. G. so domači in iz Trebelnega in od sv. Trojice došli gostje zapeli prav izvrstno tri kvartete, in sicer tako, da se je videlo in čutilo, da pevcij niso samo po mrtvih notah peli, temuč da so tudi petje v srcu čutili in srca poslušalcev ganili. Gospodičina A. Regnard, učiteljica, je končno še na glasoviru lep komad odlično igrala. Igrali sti se dve tomboli z raznimi prav lepimi dobitki, mej katerimi tudi šaljivi niso manjkali. — Po končani tomboli se je pričelo živahno plesanje, pri katerem se je v obilnem številu došli nežni spol prav radostno blizu do jutra radoval. — Cela veselica se je v najlepšem redu vršila. Vsi smo bili, kakor se reče, „jedne misli in jednega srca“. Podoba presvitlega cesarja na steni in zraven slovanska zastava nas je spominjala, da smo državljani avstrijski, da smo tudi zvesti sinovi velike majke Slave.

Čez 80 osob se je udeležilo veselice in čisti dohodek znaša nad 70 gold. Marsikateremu revnemu šolarčku bode zdaj ob hudem zimskem času mrzli in dolgi pot v učilnico olajšan, in gotovo bo tudi kateri iskreni: Bog poplačaj dobrotnikom! na tihoma izgovoril.

Mi pa imamo prav prijetno dolžnost, javno g. D. in celemu odboru za neutrudljivo delovanje in vsem drugim dobrotnikom v imenu hvaležnega šolskega sveta za lepa darila srčno hvalo izreči.

Iz *Urasnika* 9. jan. [Izv. dop.] S stanjem izobraženosti je v naši najbližnji okolici jako slabo. — Fantje domači imajo navado ob nedeljah pozno do noči s sladkim vincem zalivati se, češ, „pijmo ga pijmo, dokler živimo.“ Pri takih ponočnih orgijah se redkokrat kakšna poštena domača slovenska pesem čuje; temveč steklo zvoní,

mizá solze toči, in stoli nevarno telovadijo po zraku. Nasledki takih zabav so stalno jednaki. Zadnjič so trije fantje, kakor se po domače pravi, jednega pri odhodu „narezali.“ Revez je precej ranjen na glavi, rokah in nogah. Ako ga neki samaritan nebi bil našel, še slabše bi se mu godilo. —

V ponedeljek smo imeli sejo kmetijske družbe v Trbovljah. Od kmetov je bilo navzočih — koliko? — cela dva sta bila! Ne vem, kaj je naše pridne kmete zadržalo udeležiti se seje. Gospod župnik je vendar predsednik.

Iz Bosne se vrnivši naši vojaki, kojih je bilo precej iz našega sela, se prav dobro počutijo. Eden ranjenec je uže popolnoma okreval: drugi so jo srečno odnesli. Izmej teh je tudi naš gosp. učitelj, kateri je dobil srebrno medalijo. —

Od Drave 8. januarja. [Izv. dopis.] V mesecu septembru m. l. začela je v Novem Sadu v založbi štamparije A. Pajevića izhajati mesečno srbska „Straža“, knjiga za književnost, nauku i društveni život. Urednik jej je A. Paču. Dozdaj sta mi došla uže dva zvezka, (zvezek ima 172 strani velike osmerke), katera po svojem obsegu in obliki zaslužujeta gotovo največje priznanje in zanimanje. Zato si ne morem kaj, da ne bi na njo opozoril tudi našega naroda one rodoljube, ki hote srbsko dobro knjigo dobivati, kajti sodelavec „Straže“, N. Marković, mi piše: „Da „Straža“ materijalno bolje stoji, mi bi vam list brezplačno slali, samo radi toga, da bi preko vas i bratski nam slovenski narod čno za „Stražo“, koja ide na bratljenje sviju naroda.“

Pri razpravljanji spisov, ki jih „Straža“ obsega, nam morajo gotovo prve v oči pasti izvrstne kritike in pa obširni razgled slovenskih in tudi drugih književnih pojavov, tako da si ime „revija“ (revue) popolnem zaslužuje.

V jednej kritičnej razpravi čitamo tudi za nas zanimive besede: „Mi smatramo, da srpski i hrvatski narod nemaju nikakve potrebe i nikakvoga interesa, da se zavadjaju, mrze i progone, i ako njina gospoda budu nalazila svoga interesa u zajednoj svadji, mi čmo se starati, da obaveščujemo ta oba naroda, da njini interesi nisu istovetni sa interesi njine gospode.“

Mislím, da vidimo tu jasno ogledalo pravega srbskega narodnega mišljenja.

Sicer pa sem menil s tem le naše rodoljube na znamenito bratsko glasilo opozoriti, katero zasluži, da najde — upam — tudi pri nas kaj naročnikov. (Naslov: Štampariji A. Pajevića. Neusatz (Ungarn). Cena letoletno 10 gold.)

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil včeraj uže zopet **konfisciran**, in sicer zaradi listka: „Pisma iz prejšnjih let“ (dve humoristični pismi). Kaj v tem šaljivem nepolitičnem listku državnemu pravdníštvu nij dopalo, to nam je popolnem nerazumljivo.

— (Konfisciran) je bil tudi včerajšnji „Slovenec“, in sicer baje zaradi nekega članka o naših uradnikih.

— (Takt naše uradne „Laibacher Zeitung“), ki se živi iz rubežnih ediktovskih krajcarjev obubožnega slovenskega kmeta, in ki nosi c. kr. orla na čelu, ter izhaja v belej Ljubljani brez plačevanja c. kr. stempeljskega davka, pokazal se je zopet včeraj po starej nemški šegi. Tudi ona — kakor zmirom ultranemška — ponatiskuje brez

vsega komentara in brez ugovora telegram: „Zwettl 7. jan. Denes je prišel poslanec Schönerer v Zwettl pred 500 volilcev. Učitelj in fajmošter sta bila vsa opozicija v tem zboru. Zbor je sklenil, da Schönereru nij treba svojega mandata odložiti.“ — Toliko ponatisne naš kranjski nemški uradni list, in nič več. Res! Spodobi se za tak organ, take novice raznašati, v katerih se nemški veleizdajnik Schönerer še brani, češ: vsi so bili zanj, samo „klerikalec“ fajmošter ne, in „odvisni“ šomošter sta bila še avstrijska. Mar nijsmo mi prav imeli, ko smo zmirom trdili, da so naši nemškutariji večidel prusijani v duši? In ti ljudje so leta in leta smeli nas lojalne Slovence denuncirati, da smo državi sovražni ali „reichsfeindlich“, in nas preganjati na vse načine, samo za to, ker nijsmo hoteli Nemci postajati! Tako se „furor teutonicus“ mej nami tiho gnezdi na stroške slovenskega davkoplačevalca.

— (Ljubljanski nemški kazinarji) imajo nedeljo 12. t. m. zopet svoj politični shod. Nij nam znano, bode li zopet kak Schöppel ali Laschan vladi „missbilligung“ izrekel, kakor zadnjič, ali bodo kaj drugega ukrenili.

— (Iz Samobora) se telegrafira tukajšnjemu društvu „Sokolu“: „Skladatelj Livadić umro, sproved sutra.“ Livadić-Visner je bil jeden starih hrvatskih rodoljubov, jeden „Ilircev“, in je zložil več znanih hrvatskih pesni budnic, ki jih tudi pri nas še pojmemo.

— (Imenovanje.) Finančna direkcija za Kranjsko je imenovala Vincenca Jeriča za računskega asistenta.

— (Ljubljanska čitalnica) naznanja: Čitalnični odbor je sklenil ustrezaje mnogostanskim željam v teku letošnjega predpusta napraviti sledeče veselice: 1. Majhni ples v nedeljo dnó 12. januarja. 2. Majhni ples v nedeljo dnó 26. januarja. 3. Besedo in veliki odlični ples v nedeljo dnó 2. februarja. 4. Majhni ples v nedeljo dnó 16. februarja. 5. Šaljivo veselico na debeli četrtek dnó 20. febr. Vstop k majhnim plesom, katerim bode vselej začetek ob 8. uri zvečer, dovoljen je jedino le čitalničnim društvenikom, in sicer brez vstopnine. Odbor bo strogo nadzoroval, da se nedruštveniki brez vsake izjeme zavrnejo. Povdarja pa odbor posebno, naj gospó in gospice k majhnim plesom izvolijo priti v navadnej domačej obleki, gospodje pa v črnih oblekah. Program za „besedo in veliki ples“ dne 2. febr. isto tako program za „šaljivo veselico“ na debeli četrtek izdal se bode posebej.

— (Nesreča.) Piše se nam: V sredo popoludne je nek neznan voznik, kakor se govori iz Štange, na cesti mej Štefanjo vasjo in Bizovikom, vsled prehitre vožnje tako nesrečno zadel v desno nogo ravno po cesti idočega postarnega moža, da mu je zdrobil piščalko. Nerodni voznik se za to niti zmenil nij, ampak odpeljal se je dalje; nesrečneža z zlomljeno nogo pa so našli Št. Lenartčani, ki so šli ravno z ljubljanskega sejma, ter so ga odnesli v bližajo hišo.

— (Duhovenske izpremembe v ljubljanski škofiji): Konkurz je zopet razpisan za faro Spodnji log v Kočevji. Ravno tako je lokalija sv. križa v Rotah pri Jesenicah v dekaniji radovljiške razpisana. Ravno tako fara Planina pri Metliki. — G. Karel Jančigar je prezentiran za faro Koprivnik. Josip Gerzin je prestavljen v Stari trg pri Poljanah.

— (Duhovenske izpremembe v lavantinskej škofiji): Razpisana je Drameljska župnija do 25. t. m. Franc Ozmeč pa je postal župnik pri sv. Mariji v Vurmbergu.

— (Kranjskih delavcev) je šlo 7. t. m. skozi Trst v Hercegovino 172 menda ceste delat.

— (V Ptuj) so bili zbrali 172 gold. za obleko šolskim otrokom, in obdarovali 36 ubozih deklic in skoro ravno toliko dečkov.

— (Iz Kobarida) se nam piše: Kobaridska čitalnica napravi v nedeljo 12. t. m. vesel večer s plesom v gosp. Žganovej dvorani. Začetek točno o 6 $\frac{1}{2}$ zvečer. Vstopnina 20 krajcarjev.

— (Iz Zadlog pri Idriji) se piše „Nov.“ 1. jan.: Uže pred vsemi Svetimi je sneg nekoliko zadnjih poljskih pridelkov zapadel, potem pa je nastopila voda po zemljiščih, da je bilo več kmetov tako zaprtih, da sosed nij mogel do soseda; po nekaterih krajih bila je povodenj taka, da bi bil človek lahko s čolnom veslal. Kmalu nas je pa potem tudi sneg zapadel tako, da smo uže četrty mesec brez stelje; kako žalostno in škodljivo je pa to, če uboga živina mora v blatu noč in dan stati, to ve pač vsak. Ker nas voda močno in večkrat poškodeje na pridelkih, živinskej paši in drugih opravilih, smo taki rezeži, da usmiljenja zaslužimo.

— (Iz Bohinjske Bistrice) imajo „Nov.“ to-le pismo: „Da naše sirarske zadruge dobro napredujejo in si prizadevajo naši domovini dobro ime pridobiti z okusnim sirom, kaže njih promet v preteklem letu. Vseh 7 zadrug je naredilo okolo 400 colnih centov popolnem mastnega sira po slovečem Ementalskem načinu v hlebih po 15 do 45 kilo; tretjina tega sira se je naredila v dolini, dve tretjini pa na planinah. Prodal se je sto kilov po ceni od 56 do 64 gld. v Ljubljano, Logatec, Kočevje, Trst, Pulje, Albano in Fasano v Istro. Naj bi se le naše pašne pravice kmalu tako pravično vredile, da bi namreč planine v prvej vrsti služile živinoreji, v drugej pa še le gozdoreji, kmalu bi se povzdignilo naše sirarstvo. Saj uže dosti dolgo čakamo teh pravic!“

Razne vesti.

* (Izginil diplomat.) Italijanski oberstlejtant Gola, jeden izmej treh italijanskih oficirjev, ki so bili od vlade v orijent poslani, da bi delali meje Rumeliji in Bolgariji, se je kar čisto izgubil. Od kar je iz Bukarešta odšel, ne ve nihče več zanj. Vsa poizvedavanja so bila dozdaj brez uspeha. Najbrž se mu je kaka nesreča pripetila.

* (Šole v Bosni in Hercegovini.) Dopis skupnega ministerstva dne 30. nov. m. l. naznanja, da je c. kr. zaloga šolskih knjig preskrbela začetne knjige za katoliške in pravoslavne šole v Bosni in Hercegovini. Te knjižice so take, kakoršne se rabijo v hrvatskih in srbskih šolah na Hrvatskem, v Slavoniji, Dalmaciji in Vojnej granici, ter se bodo ubožnim tudi zastonj dajale. Se ve, da je treba najprej šol napraviti.

* (Živinska kuga) razsaja po Dalmaciji in v jednem delu Bosne. Na Hrvatskem je še nij, pa v nekaterih krajih v Slavoniji in na Ogerskem.

* (Usmrtenje kraljemorca) Iz Madrida se poroča, da so tam usmrtili 4. jan. tistega Moncasija, ki je hotel španjskega kralja umoriti in sicer so ga po deželnej navadi zadavili. Kralj je bil uže pripravljen pomilostiti ga, ali ministri so mu hudo odsvetovali, rekoč, da državni razum ne dopušča, da bi kraljemorec brez smrtne kazni ušel. — Moncasi se je izpovedal in je izkesan umrl. Velika mno-

žica je gledala, kako ga je krvnik na kol privezal in mu vrat zadržal.

* (Svarjenje neoženjenim.) Zdaj ko je pust pred vratmi in so ženitve na dnevnem redu, svetuje nek nemški časnik vsacemu ki hoče storiti osodni korak, staviti si sledečih 10 vprašanj: 1. Ali ljubiš svojo nevesto, njeno misljenje, ali njeno premoženje? 2. Ali si tolikanj značajen, da bodeš svoje prepričanje chranil tudi ko te bode žena prego

várjala, in nasprotno, da ne bodeš doma kazal, če te je kje kaj ujezilo? 3. Ali znaš ko sila čakati? 4. Moreš li jedno noč brez spanja prečuti, a da drugoga dne ne bodeš mrmral in nevoije kazal? 5. Ali moreš svoje stvari delati, če otrok kriči? 6. A i se bodeš mogel od svoje vesele tovaršije za zmirom ločiti? 7. Zadnjo besedo pustiti bodeš moral zmirom soprogi 8. Vesel obraz kazati bodeš moral kadar se bode pralo in smehljati, če bode

juha preveč osoljena ali pečenka osmojena. 9. Ali moreš ugovarjanje strpeti, če veš, da imaš ti pravo? 10. Ali moreš dete vzeti v naročje in miren ostati, ako kriči? — Ako moreš na vsa ta vprašanja odgovoriti z „da“, — potem se le oženi. Se ve da je najboljšje, če tega sploh ne storiš, prihrani si bodeš mnogo sitnosti, jeze, denarja, in imel bodeš mir.

Dunajska borza 10 januarja.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	62 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	63	30	„
Zlata renta . . .	73	95	„
1860 drž. posojilo . . .	116	75	„
Akcije narodne banke . . .	789	—	„
Kreditne akcije . . .	225	—	„
London . . .	116	65	„
Napol. . .	9	33	„
C. kr. cekini . . .	5	51	„
Srebro . . .	100	—	„
Državne marke . . .	57	55	„

Loterijske srečke.

V Gradci 4. januarja: 55. 18. 7. 82. 12.
Na Dunaji 4. januarja: 27. 14. 2. 29. 16.

Nove vozne liste

za železnice

prav po nizkej ceni priporoča

„Národna tiskarna“ v Ljubljani.

V „Národnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici.
8° 9 pol. Cena 30 kr.

Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

„Solide Firmen als Vertreter erwünscht.“

(196—142)

Originalni Howe-jevi

in (433—3)

originalni Singer-jevi

šivalni stroji

poleg drugih skušenih sistemov najboljše kakovosti, po fabriških cenah in s petletnim jamstvom

v glavnej zalogi za Kranjsko

pri
Franc Detterju v Ljubljani,
pod Trančo.

NB. **Jedino le tu se morejo šivalni stroji strokovnajaško in po ceni popravljati in snažiti.**

Svila, sukanec (Zwirn), strojne igle, olje, posamni deli stroja itd. itd.,

na izbiranje, najboljše kvaliteti, in ceneje nego povsod.

ZALOGA

F. Wertheimovih & Comp. denarnic,

v katere se ne more ulomiti, in jim tudi ogenj ne škoduje.

Izdatelj in urenik Josip Jurčič.

Tušč.
9. januarja:
Evropa: Smola iz Trsta. — Weiss iz Siska.
Pri Slonci: Mihelčič iz Zagorja. — Skube iz Maribora. — Solr iz Unnaja. — Bendiner. Abrecht iz Grada. — Bokovec iz Trebza. — Steiner iz Trsta. — Bar. Schweiger iz Celja.
Pri Malteni: Sachse. Anstein iz Dunaja.
Pri bavarskem dvornu: Kofir, Banigar iz Trsta. — Grilo iz Vac.

Možje!
Za predpisi čas priporočajo se za pleso
godol.
4 ali 5 mož (Streichquartett). Kdor jih potrebuje, oglašaj naj se v hiši št. 8 nova, na starem trgu, ob cesti na Grad v Ljubljani.
(12—1)
Rudolf Peterlin.

Goldinarjev 200.000

kot

darilo za božič in novo leto.

Od konkursne mase na nič prišle fabrike Charles Frères & Comp. prevzela je

fabrika za platno in perilo

A. Strauss - a, Dunaj, Rothenthurmstrasse 21,

veliko zalogo perila za gospode, gospé, deklice in dečke, potem platna, namiznih pregrinjal itd., mej temi tudi reči iz pariške razstave, povsem pošteno blago, katero se ali na debelo ali drobno pod fabriško ceno razprodaje. Le za gotovo plačo, proti vpslanju svote ali povzetju. Blago, katero se je vzelo s poštnim povzetjem, a se ne dopade, rado se zameni, ako se frankirano nazaj pošlje, ako se pa želi denar nazaj imeti, pošlje se tudi takoj s poštno nakaznico.

Sreča ima priliko se približati, ker se čestitim p. n. naročnikom uže pri naročilih gld. 30.— pri ceni jako popusti s tem, da dobijo sledeče originalne certifikate, kateri dajejo pravico na dobitke, ki na te certifikate odpadejo, za določeno izžrebanje, in sicer:

gld. 30 jeden certifikat **dunajskih komunalnih lozoy**, glavni dobiček gld. **200.000.**
" 50 " " **ogerskih premijskih lozoy**, glavni dobiček gld. **150.000.**
" 75 " " **1864 ali kreditnih lozoy**, glavni dobiček gld. **200.000.**
" 100 " **originalni milanski loz**, glavni dobiček fr. **100.000.**
" 150 " **benečanski loz**, z glavnim dobitkom fr. **100.000.**
Jeden del, zložen iz perila za gospode in gospé iz raznih razstavnih oken v prodajalnicah, kakor hlače, srajce, korzeti, barhant za zimo, struks-hlače in jopice itd., **proda se vse povprečno za slepo ceno 1 gld. za vsaki komad.**

Srajce za gospode od najboljšega chiffona, z giletnim, nabranim, fantazijskim ali vezljanim (gestickt) oprsjem, gl. 1¹/₂, 2, 2¹/₂, 3 in 3¹/₂.

Creton- in Oxford-srajce, gl. 1¹/₂, 2, 2¹/₂ in 3.
Platnene srajce z bogato nabranim, fantazijskim, giletnim in vezljanim oprsjem, gl. 2, 2¹/₂, 3, 4, 5 in 6.

Spodnje hlače za gospode od najboljšega platna, gl. 1¹/₂ in 2.

Zimske hlače in jopice od barhanta, struksa, kastorja in flanela itd., gl. 1¹/₂, 2, 2¹/₂, 3, 3¹/₂ in 4.

Nadprsniki za gospé, flni in najnovejši, beli in sivi, s pravo angleškimi blancheti v podobi žlicek, gl. 2¹/₂, 3, 3¹/₂, 4, 5 in 6.

Žepne rute:
12 komadov pisano obrobljenih, gl. 1, 2 in 2¹/₂.
" " platnenih, gl. 4¹/₂, 5, 6 in 7.
belih, gl. 2, 3, 4, 5, 6 in 7.

Srajce za gospé
iz chiffona, bogato ozališane in vezljane, gl. 1¹/₂, 2, 2¹/₂ in 3.
iz najboljšega platna, priprosto, gl. 1¹/₂, 2 in 3.

" bogato ozališane in vezljane, gl. 2, 2¹/₂, 3, 3¹/₂, 4, 5 in 6.

Nočne srajce za gospé z dolgimi rokavi, gl. 1¹/₂, 2 in 2¹/₂.
vezljane, gl. 2¹/₂, 3¹/₂, 4¹/₂ in 5.

Spodnja oblacija za gospé od chiffona in barhanta, gl. 1¹/₂, 2 in 2¹/₂.
bogato ozališana, gl. 2, 2¹/₂ in 3; vezljana, gl. 3, 3¹/₂, 4 in 5.

Spodnja oblacija za gospé od klobučine in flanelaste hlače, gl. 2¹/₂, 3, 3¹/₂ in 4.

Nočne suknje od klobučine, gl. 6, 7, 8, 10, 12, 14 do 20.

Korzeti za gospé in hlače od chiffona, batista in barhanta, bogato ozališane, vezljane in z vezljanimi volanti, priproste, gl. 1, 1¹/₂, lepše, gl. 2, 2¹/₂, 3, 3¹/₂, 4 in 5.

Oyratniki za gospode, 12 komadov gl. 2 in 2¹/₂.

" **gospé**, 12 komadov gl. 3 in 3¹/₂.

Manšetne, 12 komadov gl. 4.

Nogoyice za gospode in gospé, 12 komadov gl. 3, 4, 5, 6 in 7.

6 komadov **rjuh** brez vezi, gl. 10, 11, 13¹/₂, 15, 16, 18 in 20.

1 komad **barhanta**, 30 vatlov; **piquebarhanta** 20 vatlov; **chiffon**, **gradl** in **nankings**, 30 vatlov, gl. 7¹/₂, 8, 10, 11 in 12.

12 komadov **brisač** ali **servijetov**, gl. 3, 4, 5, 6 in 7.

1 velik **namizni prt**, bel ali pisan, gl. 1, 1¹/₂, 2, 2¹/₂ in 3.

1 **mizna priprava**, bela, za 6 osov, gl. 3, 4, 5 in 6; za 12 osov, gl. 10, 11, 12, 14, 17 in 19.

1 komad **domačega platna**, 30 vatlov, gl. 5¹/₂, 6¹/₂, 7¹/₂ in 8.
" **creas platna**, 46 vatlov, gl. 16, 17, 18 in 19.
" **holandskega ali irlandskega platna**, 50 vatlov, gl. 18, 20, 22, 24, 27, 30 in 33.
" **rumburskega platna**, 54 vatlov, gl. 24, 26, 28, 30, 34, 37, 40, 42.
(412—3)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.